

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

Školní družiny Základní školy a Mateřské školy Habry

Obsah:

Charakteristika školní družiny

Materiální podmínky

Ekonomické podmínky

Personální podmínky

Podmínky BOZP

Klíčové kompetence

Cíle výchovně vzdělávací činnosti školní družiny

Metody a formy práce ve školní družině

Projekty

Evaluace

Charakteristika školní družiny

Školní vzdělávací program ŠD ZŠ a MŠ Habry je součástí Školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání ZŠ a MŠ Habry.

Poslání školní družiny

Školní družina tvoří ve dnech školního vyučování mezistupeň mezi výukou ve škole a výchovou v rodině. Školní družina není pokračováním školního vyučování, má svá specifika, která ji odlišují od školního vyučování. Hlavním posláním školní družiny je zabezpečení zájmové činnosti, odpočinku, rekreace a sebeobslužné, společensky prospěšné činnosti žáků.

Školní družina umožňuje také přípravu na vyučování, která zahrnuje okruh činností souvisejících s plněním školních povinností., není to však povinná činnost školní družiny.

Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami nejsou vyčleňováni z žádných činností ŠD a mají zajištěnu individuální podporu.

Školní družina se ve své činnosti řídí zejména vyhláškou č.74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání a řádem školní družiny.

Provoz školní družiny

Do školní družiny jsou přijímáni žáci prvního stupně základní školy. Přednostně se přijímají žáci nižších ročníků 1. stupně a žáci, kteří mají zájem i o odpolední provoz školní družiny. Žáci jsou přijímáni na základě písemné přihlášky. Součástí přihlášky je písemné sdělení zákonných zástupců žáka o rozsahu docházky a způsobu odchodu žáka z družiny.

Organizace činnosti školní družiny

Rozsah denního provozu školní družiny a rozvrh činnosti stanovuje ředitelka školy. Provozní doba je stanovena vzhledem k zájmu a potřebě zákonných zástupců žáků.

Žáci se zařazují do oddělení. Oddělení se naplňují nejvýše do počtu 30 žáků s přihlédnutím ke kapacitním možnostem jednotlivých oddělení. V době řádných prázdnin v průběhu školního roku je zajišťován provoz po dohodě se zřizovatelem, a to jen v případě, že se přihlásí dostatečný počet žáků. Školní družina může v rámci své běžné činnosti, v průběhu stanovené provozní doby školní družiny, zřizovat zájmové kroužky, jejichž se mohou účastnit i žáci, kteří nejsou přihlášení do školní družiny k pravidelné docházce.

Činnost školní družiny probíhá v hernách ŠD, tělocvičně, počítačové učebně, školní kuchyňce i ve školní třídě.

Materiální podmínky

Školní družina má 3 oddělení; kapacita ŠD je 78 žáků. Třídy ŠD jsou umístěny přímo v budově školy. Každé oddělení pracuje ve své vyhrazené třídě. Vstupní prostory, šatny a sociální zařízení má ŠD společné se ZŠ. Vybavení hračkami, náčiním, pomůckami, materiálem odpovídá počtu dětí i jejich věku. ŠD má k dispozici televizor, VHS přehrávač, žebřiny, které jsou umístěny ve třídě ŠD. Využívá všechny prostory ZŠ (počítačovou učebnu, kuchyňku, posilovnu, stoly na stolní tenis, dílnu). Pro sportovní aktivity využívá pronajatou tělocvičnu TJ Sokol Habry, přilehlé travnaté a škvárové fotbalové hřiště. K dispozici je i malý travnatý pozemek s prolézací a hrací sestavou, který je přímo u budovy školy a menší školní hřiště vybudované za hlavní budovou školy.

ŠD postupně (dle finančních možností) vybavujeme novým nábytkem, novými hrami, didaktickými pomůckami, knihami atd.

Ekonomické podmínky

Výši úplaty stanoví ředitelka školy vždy na období školního roku vzhledem ke kalkulaci provozních nákladů ŠD za předchozí kalendářní rok. Výše úplaty se zveřejní na informační tabuli školní družiny nejpozději do 30. června předcházejícího školního roku.

Úplata se hradí v kanceláři školy, ve dvou splátkách za školní rok (viz Řád školní družiny).

ŠD využívá kromě základních zdrojů (MŠMT, zřizovatel školy) i finance z dalších zdrojů např. SRPDŠ při ZŠ, sponzorské dary atd.

V budoucnu bychom chtěli získat finanční prostředky z některých grantových zdrojů.

Personální podmínky

Činnost školní družiny zajišťují 3 vychovatelky (jedna pracuje na celý úvazek, je kvalifikovaná s dlouholetou praxí, ostatní zatím bez odborné kvalifikace, pracují na zkrácený úvazek).

Vychovatelky se dle možností budou zúčastňovat vzdělávacích akcí v akreditovaných vzdělávacích kurzech, samostudia za účelem rozšíření pedagogického a všeobecného rozhledu a orientace v oblastech, které děti zajímají .

Podmínky BOZP

ŠD zajišťuje bezpečnost fyzickou, sociální a emocionální.

Vytváří zázemí pro rozvoj žáků a bezpečné prostředí, aby se zde všichni cítili dobře.

Podporuje dobré vztahy nejen mezi žáky, zaměstnanci a rodiči ale i s širokou veřejností.

Pro činnost ŠD platí stejná ustanovení o BOZP jako ve:

Školním řádu ZŠ a MŠ Habry

Řádu školní družiny

Provozních řádech odborných učeben, tělocvičny, dílny,...

V dalších prostorech se žáci řídí pokyny pedagogického pracovníka.

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

- děti vedeme k sebehodnocení a sebekritice
- děti vedeme k samostatnému organizování některých akcí
- umožňujeme dětem ve vhodných případech realizovat vlastní nápady
- děti se zúčastňují různých soutěží
- dětem rozdáváme zajímavé úkoly
- děti plní úkoly podle svých možností
- děti používají jednoduché textové zdroje (encyklopedie)
- družina organizuje tematické vycházky

Kompetence k řešení problémů

- učíme děti rozeznávat problémové situace a vedeme je k pochopení problému, hledání příčin a různých způsobů řešení s využitím vlastního úsudku
- děti si uvědomují zodpovědnost za svá rozhodnutí
- děti samostatně řeší problémy a vyvozují rozhodnutí, která jsou schopny obhájit

Kompetence komunikativní

- učíme děti formulovat vlastní myšlenky a názory na základě jazykových znalostí, zkušeností a komunikativních dovedností v logickém sledu, výstižně, kultivovaně s využitím etických pravidel
- při komunikaci s druhými děti sdělují své myšlenky a názory, prezentují je a obhajují, diskutují, zároveň naslouchají druhým lidem a respektují jejich názor
- podporujeme přátelské, kamarádské vztahy mezi dětmi
- děti se učí využívat jednoduché komunikační prostředky (časopisy, telefon)

Kompetence sociální a personální

- děti se učí týmové spolupráci a dokážou přijmout jednoduchou roli ve skupině
- jsou schopny diskutovat ve skupině, neprosazují vlastní názor za každou cenu
- při práci ve skupině se podělí o pomůcky a materiál
- dokážou ocenit své spolence ve skupině za dobrou práci
- rozeznají vhodné a nevhodné chování (nespravedlnost)
- děti dokážou zaujmout odmítavý postoj ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi dětmi
- samostatným řešením přiměřených úkolů dosahují děti sebeuspokojení
- děti si uvědomují zásady slušného chování na kulturních akcích (besedy, filmová a divadelní představení, školní akademie apod.) i na veřejnosti (v dopravních prostředcích, ve školní jídelně)
- děti dokážou ocenit zkušenosti druhých, respektují jejich názor

Kompetence občanské

- děti uplatňují základní společenské normy ve svém chování (úcta k ostatním, zdravení, děkování ...)
- dokážou odhadnout rizika svého chování a dle svých možností poskytnou pomoc
- děti si uvědomují povinnost postavit se proti fyzickému a psychickému násilí
- vnímají krásy přírody a cíleně o ni pečují
- aktivně se zapojují do kulturního dění a sportovních aktivit
- seznamují se a respektují naše tradice, kulturní i historické dědictví

Kompetence pracovní a trávení volného času

- děti své pracovní místo udržují v pořádku
- umí vyhodnocovat výsledky své činnosti
- nebojí se říci ne
- učí se plánovat a organizovat své pracovní činnosti
- umí si vybrat zájmové činnosti
- děti dokážou rozvíjet své zájmy
- umí se orientovat v možnostech trávení svého volného času
- učí se pracovat podle jednoduchých návodů
- děti hledají vlastní postup

Cíle výchovně vzdělávací činnosti (VVČ)

Člověk a jeho svět

Místo kde žijeme

- Cíl - poznávání okolí
- orientace života v rodině, škole, společnosti
 - naučení se pravidlům slušného chování
 - poznávání některých lidových a místních zvyků a tradic
 - poznávání významných památek a rodáků v okolí

VVČ - vycházky

- poznávání služeb
- návštěva knihovny, policie, MěÚ,
- malování
- besedy,
- tradice
- dopravní výchova

Lidé kolem nás

- Cíl - osvojení zásad vhodného chování
- jednání mezi lidmi
 - seznámení se základními právy a povinnostmi
 - znalost významu a podstaty tolerance
 - znalost vztahů mezi rodinnými příslušníky
 - znalost zaměstnání svých rodičů
 - zacházení s přidělenými penězi

VVČ - společenské chování

- kladný vztah ke spolužákům
- návštěvy obchodů
- vyprávění, besedy

Lidé a čas

- Cíl - vytváření denního režimu
- orientace v čase a ročním období
 - rozeznání současnosti a minulosti v našem životě

VVČ - dodržování programu školní družiny

- hry s orientací v čase
- scénky
- tematické nástěnky

Rozmanitost přírody

Cíl - ochrana přírody

- seznámení se základními druhy živočichů a rostlin
- ochrana životního prostředí
- rozlišování domácích a hospodářských zvířat
- znalost běžně se vyskytujících jedlých a jedovatých hub

VVČ - vycházky

- třídění odpadu
- hry
- soutěže
- návštěva obory

Člověk a jeho zdraví

Cíl - poznávání sebe sama

- správná životospráva
- poznávání krizové situace (šikana, týrání, sexuální zneužívání atd.)
- ochrana svého bezpečí a bezpečí druhých
- znalost správné reakce v krizové situaci
- ošetřování drobných poranění
- dodržování základních hygienických návyků

VVČ - hry s telefonem (čísla pomoci)

- hry v klubovně i v přírodě
- beseda se zdravotníkem
- sport a tělovýchova
- vycházky a hry v přírodě

Metody a formy práce ve školní družině

Místo, kde žijeme

Malý cestovatel

- procházíme školou, družinou
- navštívíme místní knihovnu a seznámíme se s jejím chodem
- podnikáme vycházky do okolí školy a obce
- výtvarně zpracujeme nejhezčí zážitky z procházky

Cesta do školy

- besedujeme o bezpečnosti při cestě do školy a domů
- hrajeme si na policisty, chodce, cyklisty, hasiče
- výtvarně zpracujeme výstavku dopravních prostředků
- pracujeme s jízdními řády

Umíme se správně chovat

- besedujeme o správném chování v určitých životních situacích
- hrajeme si ve skupinách – vyřizujeme drobné vzkazy, zkoušíme vstupy do různých místností, chování ve školní jídelně
- vyrábíme výrobky k různým příležitostem (svátek, narozeniny)

Můj domov

- vycházka – orientujeme se v obci – kreslíme plány
- kolektivně tvoříme ulice – obec
- kreslíme a modelujeme místa, kde se cítíme dobře

Malý historik

- besedujeme o historii města, seznámíme se s pověstmi daného regionu
- kreslíme historické erby, zbraně, oblečení
- co si pamatujeme z vycházky – malí průvodci
- navštívíme kostel a historické objekty okolí obce

Známa postava

- zorganizujeme besedu s kronikářem
- povíme si něco o B. Říhovi nebo jiné významné osobnosti obce
- připravíme výstavku jeho prací

Vánoce

- vyprávíme si o zvycích a obyčejích v rodinách
- vyrábíme přáníčka, drobné dárečky
- posloucháme vánoční koledy
- provedeme praktické ukázky zvyků a obyčejů u vánočního stromku
- vyrobíme adventní kalendář

Masopust

- popovídáme si o tom, co znamená masopust
- vyrobíme různé masky
- nakreslíme masopustní průvody
- zorganizujeme karneval v družině

Slet čarodějnic

- kreslíme svoji představu čarodějnic
- vyhlašujeme „Čarodějnici roku“
- měníme se v čarodějnice

Velikonoce a další svátky

- vyrábíme kraslice, Morany apod.
- besedujeme o Velikonocích
- kreslíme vlastní zážitky z Velikonoc
- seznámíme se s dalšími svátky (letnice, Svatodušní svátky atd.)
- vytváříme velikonoční dekorace (setí obilí)
- vyrábíme velikonoční přáníčka

Lidé kolem nás

Moje rodina

- hrajeme si na rodinu a příbuzné
- kreslíme špatné a dobré zvyky ve svém okolí
- vyrábíme dárečky rodinným příslušníkům k různým příležitostem

Malý pomocník

- besedujeme o službách v místě bydliště
- nakupujeme a prodáváme – hra na prodavače a nakupující
- vycházka spojená s drobnými nákupy
- kreslíme, s čím doma pomáháme nejraději

Hry na všední život

- hrajeme si na školu, na maminku a tatínka, na nakupování
- vycházka za drobnými nákupy
- osvojujeme si vhodné chování na veřejnosti – význam „kouzelných slov“ – prosím, děkuji, promiňte, pozdrav
- kreslíme příběh (téma – Mezilidské vztahy)
- diskutujeme, jak bychom se zachovali v dané situaci

Moji kamarádi

- rozdíl mezi slovem kamarád a spolužák – beseda
- jaký je náš nejlepší kamarád – dobré vlastnosti, kterých si vážíme
- kreslíme lidskou tvář – můj kamarád
- „Proč je mým kamarádem“ – beseda nad kresbou

Den matek

- „Co pro mne znamená moje maminka“ – beseda
- vyrábíme drobné dárky pro radost
- vyprávíme o zaměstnání maminky (žen)

Návštěva divadla

- beseda – „Jak se chováme v divadle“ (slušné chování)
- řešíme určité situace chování v divadle v praxi (příchod, potlesk)
- malujeme oblečení do divadla (různá představení)
- připravujeme módní přehlídku

Jak jsme prožili včerejší den

- vypravujeme drobné příběhy, které se skládají z příjemných i nepříjemných událostí
- volně přepisujeme své nálady (kresba) – smutek, pláč, radost, vztek, smích
- soutěžíme ve družstvech – „Jak by měl vypadat správný denní režim“

Lidé a čas

Můj denní režim

- uskutečníme besedu „Můj den“
- vysvětlujeme rozdíl mezi povinnostmi a zábavou
- zdramatizujeme pohádku se zvířecími hrdiny

My a čas

- prohlížíme si fotografie z minulosti a současnosti našeho života
- vyprávíme drobné příběhy
- vytváříme rámečky na fotografie
- vytvoříme výstavku z prací našich žáků

Máme slavnost

- hrajeme si na správné stolování
- pečeme a zdobíme perníčky
- připravíme drobné pohoštění pro sebe a kamarády
- slavíme Štědrý den / Den matek

Putujeme v čase

- besedujeme o tom, co bylo
- shromažďujeme fotografie s pomocí rodičů a prarodičů
- zorganizujeme výstavku fotografií s výtvarnými pracemi na téma „Co se nám u nás líbí a co ne“

Připravujeme se na vyučování

- hrajeme různé hry (soutěživé hry při hudbě, didaktické hry), soutěžíme
- cvičíme paměť, postřeh, pozornost atd.
- uspořádáme vycházky se zaměřením na získané vědomosti
- opravujeme hračky (zručnost)
- uspořádáme hudební soutěž „Super Star“, soutěž „Jsi chytřejší než třet'ák“

Rozmanitost přírody

Barevný podzim

- kreslíme plody a listy
- jdeme na vycházky se sběrem přírodnin
- vyrábíme drobnosti z plodů a slupek
- vyrábíme draky - drakiáda

Jak chutná a voní podzim

- vaříme z ovoce a zeleniny
- seznamujeme se s vitamíny
- vyrábíme vonné doplňky

Pomáháme bezbranným

- poznáváme ptáky a zvěř
- procházíme se lesem a prohlížíme si krmelce
- sbíráme kaštany a žaludy
- vyrábíme krmítka

Malý cestovatel

- vyrábíme dopisní známku
- nosíme pohlednice ze světa
- podle atlasu kreslíme k pohlednicím zvířata, rostliny
- píšeme krátké příběhy
- vyrábíme herbáře

Podzim

- vycházky – pozorujeme změny v přírodě
- smyslové hry – poznáváme ovoce a zeleninu podle hmatu, čichu
- malujeme ovoce a zeleninu

Zima

- zdobíme vánoční stromek pro zvířata (i zvířátka mají Vánoce)
- besedujeme na téma „Můj miláček a kamarád“ – doplníme fotografiemi
- v zimě se dá také nenudit (stavíme ze sněhu, závodíme na ledě)
- projekt „Blíží se zima“

Jaro

- půjdeme na vycházku s pozorováním jarních prací na poli a zahradě (přírodovědná soutěž)
- sbíráme léčivé byliny
- sbíráme rostliny do herbáře
- máme vaječné hody
- vytvoříme výstavku velikonočních a jarních výrobků

Člověk a jeho zdraví

U lékaře

- besedujeme o péči o zdraví
- hrajeme si na lékaře – měříme teplotu, řešíme problém a víme o něm
- připravujeme bylinné čaje a učíme se znát jejich význam

Předcházení nemocem

- sestavujeme denní režim
- učíme se otužovat – teoreticky i prakticky
- cvičíme a relaxujeme
- chodíme na výlety

- besedujeme o hygieně
- uspořádáme olympiádu „Borec na konec“

Zdraví a krása

- půjdeme na vycházku s praktickými ukázkami první pomoci
- zorganizujeme soutěže – řemesla, přísloví
- provádíme tělovýchovné chvílky
- zorganizujeme soutěž o „Miss“ a „Missáka“ družiny

Lékárna naší babičky

- besedujeme o tom, jak se léčilo dříve a dnes
- vystavíme knižní ukázky dřívějšího léčení
- provedeme praktické ukázky léčby jednoduchých poranění

Zdravá výživa

- sbíráme obaly od jednotlivých potravin
- půjdeme na drobný nákup, zjišťujeme druhy zdravých potravin (mléčné výrobky, ovoce, zelenina)
- tvoříme jídelníček
- vaříme podle zásad zdravé výživy

Zdraví je důležité

- besedujeme o návykových látkách, se kterými se můžeme setkat
- tvoříme modelové situace – odmítnutí cigarety, alkoholu, drog
- učíme se telefonovat – linka důvěry, dětské krizové centrum
- navrhujeme plakáty proti kouření a dalším návykovým látkám
- vytváříme modelové situace chování na ulici, v dopravních prostředcích
- učíme se přivolat pomoc

Projekty

V průběhu roku budeme zařazovat projekty, kterými přispějeme k utváření a rozvíjení jednotlivých klíčových kompetencí, zároveň budeme vytvářet žádoucí postoje našich dětí k lidem, přírodě a společnosti.

Evaluace

Evaluační práce školní družiny a jejího ŠVP se zabývá

- činností družiny jako specifického školského zařízení
- prací jednotlivých oddělení družiny
- působením činností a vychovatelek na jednotlivé žáky

Vnitřní evaluační procesy probíhají na úrovni

- individuální – každá vychovatelka si průběžně hodnotí vlastní práci a snaží se o sebereflexi činností a evaluaci vzdělávacího procesu, hledá nové metody a formy práce, které by vedly ke kvalitnějším výsledkům
- týmové – evaluaci provádí kolektiv vychovatelek
- vedení školy – hodnotí, jak jsou naplňovány vytyčené cíle a jak školní družina plní své celkové poslání (hospitace, průběžné kontroly, pozorování)

Kritéria hodnocení

- a) Podmínky činnosti
 - vhodnost uspořádání a vybavení prostředí
- b) Organizace činností
 - motivace
 - respektování specifik práce školní družiny
 - zohledňování specifik jednotlivých žáků
 - využití času vyhrazeného pro činnosti
 - závěrečné hodnocení činností
- c) Činnost vychovatelky
 - jednání se žáky, způsob komunikace
 - navozování tvůrčí atmosféry
 - pestrost volených činností
 - zvládání režimových momentů

Evaluace školní družiny

OBLAST EVALUACE Průběh vzdělávání	I. FÁZE EVALUACE SBĚR INFORMACÍ			II. a III. FÁZE EVALUACE ANALÝZA INFORMACÍ a PLÁN KROKŮ DO BUDOUCNA
CÍLE které chceme v dané oblasti ve škole dosáhnout	JAK (s pomocí jakých nástrojů) budeme sbírat informace o tom, jak se nám daří cíle naplňovat?	JAK ČASTO budeme provádět sběr informací?	KDO bude za sběr informací zodpovědný?	KDY a KDO provede rozbor nasbíraných informací a stanoví plán kroků do budoucna?
Výchovně vzdělávací činnost				
Vyhodnocení četnosti docházky žáků .	evidence, seznamy	denně	vychovatelky	zástupce ředitelky - 2x ročně
Vyhodnocení četnosti zapojení žáků do jednotlivých aktivit.	Harmonogram aktivit školní družiny (tabulka)	průběžně	vychovatelky	zástupce ředitelky - 2x ročně
Zmapování spolupráce s MěÚ, se společenskými organizacemi.	seznam společných akcí	po každé společné akci	vychovatelka organizátor	vychovatelky ŠD - 1x ročně
Zjišťování školního klimatu.	dotazník pro rodiče	1x za tři roky	vychovatelky	zástupce ředitelky - 1x za tři roky
Zjišťování školního klimatu.	dotazník pro žáky	1x za tři roky	vychovatelky	zástupce ředitelky - 1x za tři roky

Podmínky k činnosti				
Zjišťování BOZP a PO na škole.	kontroly BOZP, PO, zdravotní způsobilost, revizní zprávy odborných firem a kontrolorů	průběžně	ředitelka školy	zřizovatel, OHES, Hasičský sbor, ČŠI, SIBP
Zmapování dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků ŠD.	účasť na DVPP, přehledy a seznamy školení	dle nabídky	ředitelka	ředitelka školy - 2 x ročně
Prezentace školní družiny				
Informovanost rodičů a širší veřejnosti o dění ve škole.	sledovanost webových stránek školy, veřejná deska, čtvrtletník - Posel svazku obcí Haberska	průběžně	vychovatelky	vedení školy, 4x ročně
Vyhodnocení úspěchů žáků školy.	evidence akcí, výsledky	průběžně	pověřená vychovatelka	vedení školy kronikář
Zjištění účasti na akcích pořádaných se školou pro rodiče a žáky navštěvující ŠD.	prezenční listiny (Kniha návštěv)	po každé akci	pověřená vychovatelka, popřípadě žák ŠD	vedení školy